

Βυζαντινό Διεπιστημονικό Σεμινάριο
«Νίκος Οικονομίδης»
25 χρόνια (1988-2013)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
———ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837———

**Βυζαντινό Διεπιστημονικό Σεμινάριο
«Νίκος Οικονομίδης»
25 χρόνια (1988-2013)**

**Αφιέρωμα
στην Ημερίδα του Σεμιναρίου 2012-2013**

Πέμπτη, 30 Μαΐου 2013
Αίθουσα Πολλαπλών Εκδηλώσεων
Κτήριο «Κωστής Παλαμάς»
Ακαδημίας 48 και Σίνα

Επιμέλεια
Τριανταφυλλίτσα Μανιάτη-Κοκκίνη
Σοφία Καλοπίση-Βέρτη

Αθήνα, Μάιος 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Από το Βυζαντινό Σεμινάριο του Νίκου Οικονομίδη στο Διεπιστημονικό Σεμινάριο «Νίκος Οικονομίδης»: Η 25ετία 1988-2013

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΤΣΑ ΜΑΝΙΑΤΗ-ΚΟΚΚΙΝΗ
«Βυζαντινό Σεμινάριο» 1988-2000.
Παναγιώτης Βοκοτόπουλος, Αθανάσιος Κομίνης,
Νίκος Οικονομίδης και Σπύρος Τρωιάνος

7

ΣΟΦΙΑ ΚΑΛΟΠΙΣΗ-ΒΕΡΤΗ
*«Βυζαντινό Διεπιστημονικό Σεμινάριο
‘Νίκος Οικονομίδης’» 2000-2013.*
Συνέχεια και εξέλιξη μετά τον αιφνίδιο θάνατο του ιδρυτή.

18

Επίμετρο
*Βυζαντινό Διεπιστημονικό Σεμινάριο
‘Νίκος Οικονομίδης’
2013-2014 έως 2017-2018*

27

«Βυζαντινό Σεμινάριο» 1988-2000.
Παναγιώτης Βοκοτόπουλος, Αθανάσιος Κομίνης,
Νίκος Οικονομίδης και Σπύρος Τρωιάνος.

Η οργάνωση του *Βυζαντινού Σεμιναρίου* στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας προηγήθηκε κατά μία διετία της επίσημης έναρξης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, συνεχίζοντας την παλαιά παράδοση των Φροντιστηρίων βυζαντινού περιεχομένου στη Φιλοσοφική Σχολή, αλλά με πρωτοποριακό τρόπο.

Τον Σεπτέμβριο του 1987, ο καθηγητής Νίκος Οικονομίδης, που έχει μετακληθεί¹ στην κενή θέση της προηγούμενης καθηγήτριας Βυζαντινής Ιστορίας Αικατερίνης Χριστοφιλοπούλου, εγκαινιάζει μηνιαίες επιστημονικές συναντήσεις με εισηγητές τα μέλη του γνωστικού αντικείμενου της Βυζαντινής Ιστορίας. Οι συναντήσεις αυτές² γίνονται παραλλήλως με τη σταδιακή μεταφορά της Φιλοσοφικής Σχολής στο νέο κτήριο (Ζωγράφου) και ολοκληρώνονται στην αρχική τους μορφή στις 4 Μαρτίου του 1988.

Εν τω μεταξύ όμως, έχουν ολοκληρωθεί συνεννοήσεις μεταξύ των καθηγητών Νίκου Οικονομίδα και Παναγιώτη Βοκοτόπουλου, όπως ο ίδιος μας τις περιέγραψε³, και έχει αναγγελθεί μια ευρύτερου ενδιαφέροντος *Σειρά ερευνητικών συναντήσεων για το Βυζάντιο*.

Το νέο *Βυζαντινό Σεμινάριο* οργανώνεται από τους δύο καθηγητές Βυζαντινής Ιστορίας και Βυζαντινής Αρχαιολογίας, μαζί με τον καθηγητή Βυζαντινής Φιλολογίας Αθανάσιο Κομίνη, και απευθύνεται τόσο σε υποψήφιους διδάκτορες των αντίστοιχων αντικείμενων της Φιλοσοφικής Αθηνών, εφ' όσον δεν υπήρχαν τότε μεταπτυχιακοί φοιτητές, όσο και γενικότερα σε πτυχιούχους – όπως αναγράφεται στο μονόφυλλο που διανέμεται:

¹ Από τον Οκτώβριο του 1986.

² Έγιναν τρεις συναντήσεις το 1987 (9 Σεπτεμβρίου, 12 Νοεμβρίου και 11 Δεκεμβρίου) και δύο το 1988 (15 Ιανουαρίου και 4 Μαρτίου), οι οποίες προκάλεσαν γόνιμες συζητήσεις επί θεμάτων έρευνας που μας απασχολούσαν τότε.

³ Των δύο ομιλιών προηγήθηκε σύντομη παρέμβαση του καθ. Παναγιώτη Βοκοτόπουλου (*Η προϊστορία ενός Φροντιστηρίου*).

Βυζαντινό Σεμινάριο 1988

*Σειρά ερευνητικών συναντήσεων για το Βυζάντιο
οργανώνεται από τους καθηγητές*

Π. Βοκοτόπουλο, Α. Κομίνη και Ν. Οικονομίδη.

Συμμετοχή ελεύθερη για πτυχιούχους.

*Χρόνος: εαρινό εξάμηνο. Έναρξη την Τετάρτη 17 Φεβρουαρίου 1988,
ένα τρίωρο την εβδομάδα, κάθε Τετάρτη 4-7.*

*Χώρος: νέα κτήρια της Φιλοσοφικής Σχολής (Ζωγράφου),
αίθουσα 8 του βου ορόφου.*

Διεξάγεται κάθε Τετάρτη απόγευμα. Η ημέρα που είχε καθορισθεί τότε είναι ταυτισμένη έως σήμερα με το Σεμινάριο, όπως και η απογευματινή ώρα. Την πρώτη όμως εκείνη χρονιά, ίσως επειδή προβλέπονταν λιγότερες συναντήσεις, το σεμινάριο διαρκεί ένα τρίωρο και λήγει στις 7 μ.μ., καθώς κανείς δεν ήθελε να παραμείνει αργότερα στην πολύ ερημική, για τους συνηθισμένους στα κεντρικά κτήρια, Πανεπιστημιούπολη.

Αντιθέτως, ο χώρος του Σεμιναρίου, τότε μια αίθουσα της νέας Φιλοσοφικής Σχολής, αλλάζει αργότερα επανειλημμένως, για διάφορους λόγους και συγκυρίες.

Για την ιστορία, το Σεμινάριο του 1988 δεν άρχισε τελικά στις 17 Φεβρουαρίου, όπως είχε προγραμματισθεί, αλλά την επόμενη Τετάρτη 24 Φεβρουαρίου. Τα μαθήματα ολοκληρώθηκαν στις 11 Μαΐου 1988.

Ως πρώτο κεντρικό θέμα επιλέγεται *Ο ποιητής του 11ου αιώνα Χριστόφορος Μυτιληναίος και η εποχή του*. Ειδικότερα, προγραμματίζεται η μελέτη και ο σχολιασμός επιγραμμάτων του ποιητή, καθώς και των πληροφοριών για την κοινωνία του 11ου αι., από ιστορικής, αρχαιολογικής και φιλολογικής απόψεως, κατά τις ειδικότητες των τριών διδασκόντων, με πιθανή την συμμετοχή και ξένων ερευνητών. Συγχρόνως, προβλέπεται να αφιερώνεται μία ώρα εβδομαδιαίως σε πρωτότυπες ανακοινώσεις των συμμετεχόντων στις συναντήσεις της Τετάρτης και σε συζήτηση επί των θεμάτων αυτών.

Την επόμενη χρονιά, 1989, παγιώνεται και η ώρα διεξαγωγής του Σεμιναρίου, 6-8 της Τετάρτης, ενώ μεταφέρεται οριστικά στο Κέντρο της Αθήνας. Ο νέος χώρος που παραχωρείται από τις πρυτανικές αρχές είναι η αίθουσα πρώτου ορόφου του κτηρίου Κωστής Παλαμάς, όπου σήμερα βρισκόμαστε. Η έναρξη των συναντήσεων παραμένει στον Φεβρουάριο, αλλά παρατείνεται η λήξη έως τις αρχές Ιουνίου (βλ. στο μονόφυλλο - πρόσκληση συμμετοχής):

Βυζαντινό Σεμινάριο 1989

*Σειρά ερευνητικών συναντήσεων για το Βυζάντιο
οργανώνεται από τους καθηγητές*

*Π. Βοκοτόπουλο, Α. Κομίνη, Ν. Οικονομίδη και Σ. Τρωιάνο.
Συμμετοχή ελεύθερη για πτυχιούχους.*

*Χρόνος: από την Τετάρτη 22 Φεβρουαρίου 1989 έως τις αρχές Ιουνίου
ένα δίωρο την εβδομάδα, κάθε Τετάρτη 6-8.*

*Χώρος: Κτήριο Κωστή Παλαμά του Πανεπιστημίου Αθηνών,
Ακαδημίας και Σίνα, Αίθουσα του πρώτου ορόφου*

Η κυριότερη βέβαια εξέλιξη είναι η σύμπραξη από αυτήν τη χρονιά του καθηγητή Ιστορίας του Δικαίου Σπύρου Τρωιάνου, με αποτέλεσμα να προστεθεί και τέταρτη οπτική στη θεώρηση του νέου θέματος, που αφορά την *Ίδρυση και οργάνωση της μονής Πάτμου*, με το αρχείο της οποίας έχουν ιδιαίτερη σχέση και ο Νίκος Οικονομίδης και ο Αθανάσιος Κομίνης. Το θέμα επιλέγεται και ως επίκαιρο, λόγω της επετείου των 900 ετών από την ίδρυση της μονής:

Θέμα για το 1989:

*Η ίδρυση και η οργάνωση του μοναστηριού της Πάτμου
(έγγραφα, βίοι αγίων, αρχαιολογικά τεκμήρια).*

*Ανάγνωση από φωτογραφίες των πρωτοτύπων εγγράφων
και κανονισμών...*

*Παράλληλη μελέτη άλλων κειμένων ...και εξέταση των αρχαιολογικών
τεκμηρίων...*

Συγκρίσεις με παρόμοια ιδρύματα...

Σχολιασμός φιλολογικός, ιστορικός, αρχαιολογικός και νομικός.

Η επόμενη χρονιά σηματοδοτείται από την έναρξη του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και την επίσημη ένταξη σε αυτό του Σεμιναρίου. Τώρα πλέον, γίνονται δεκτοί, εκτός των πτυχιούχων, που μπορούν πάντοτε να ανακοινώνουν πρωτότυπα ερευνητικά αποτελέσματα, και οι εισαγόμενοι μεταπτυχιακοί φοιτητές, που θα παρουσιάζουν βέβαια «ειδική εργασία».

Συγχρόνως, ο χρόνος διεξαγωγής αποδεσμεύεται από την τυπική διαίρεση στα εξάμηνα: Έναρξη την Τετάρτη 8 Νοεμβρίου 1989 και λήξη στις 28 Μαρτίου 1990 (βλ. στην ανακοίνωση-πρόσκληση):

Βυζαντινό Σεμινάριο 1989-1990

Σειρά ερευνητικών συναντήσεων...

Συμμετοχή ελεύθερη για πτυχιούχους.

Η συμμετοχή μεταπτυχιακών φοιτητών σ' αυτό (οι οποίοι θα πρέπει να ετοιμάσουν και ειδική εργασία) αναγνωρίζεται στο φετεινό πρόγραμμα του τμήματος Ιστορίας-Αρχαιολογίας.

*Χρόνος: από την Τετάρτη 1η Νοεμβρίου 1989 * έως τις αρχές Απριλίου 1990 ένα δίωρο την εβδομάδα, κάθε Τετάρτη 6-8.*

Χώρος: Κτήριο Κωστή Παλαμά ...

** Σε περίπτωση ...βουλευτικών εκλογών στις 5 Νοεμβρίου, το σ. θα αρχίσει την Τετάρτη, 8 Νοεμβρίου.*

Το θέμα που επιλέγεται προσφέρεται και πάλι για πολυεπίπεδη διερεύνηση υπό την καθοδήγηση των τεσσάρων διοργανωτών. Αυτή τη φορά τίθεται και ένα κεντρικό ερώτημα ως υπότιτλος: *Η μονή του Οσίου Λουκά είναι αυτοκρατορικό ή τοπικό δημιούργημα;*

Θέμα για το 1989/90:

*Η μονή του Οσίου Λουκά και η ευρύτερη περιοχή της (9ος-12ος αι.).
Πηγές κάθε είδους: ιστορικές, φιλολογικές, αγιολογικές, υμνογραφικές,
διπλωματικές, νομισματικές, σφραγιστικές, επιγραφικές,
αρχαιολογικές, τέχνης...*

*Περιοχή που θα μελετηθεί: Γαλαξείδι - Μπράλος - Θερμοπύλες -
Χαλκίδα - Κόρινθος και τα εξαρτήματα της μ. Οσίου Λουκά
Βασικό ερώτημα: Η μονή του Οσίου Λουκά είναι αυτοκρατορικό ή τοπικό
δημιούργημα;*

Το Σεμινάριο συνεχίζεται με την ίδια οργάνωση και μορφή τις επόμενες χρονιές από το 1990-91 έως και το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000⁴.

Αξιοσημείωτη είναι η σταθερή σύνδεση της λήξης του Σεμιναρίου με τις διακοπές του Πάσχα και, από τον Νοέμβριο 1996, η μετάθεση της έναρξης στην Τετάρτη μετά τον εορτασμό του Πολυτεχνείου:

⁴ Κατά το 1993-94 διεξάγεται με απόντα τον Α. Κομίνη.

Βυζαντινό Σεμινάριο 1990-91 έως 1995-96

Χρόνος:

*7 Νοεμβρίου 1990 έως τέλη Μαρτίου 1991
4 Νοεμβρίου 1992 έως τις διακοπές του Πάσχα 1993
10 Νοεμβρίου 1993 έως 14 Απριλίου 1994
2 Νοεμβρίου 1994 έως το Πάσχα 1995
(8=) 22 Νοεμβρίου 1995 έως το Πάσχα 1996*

Χώρος:

Κτήριο Κωστή Παλαμά

Επίσης, και ενώ έχει ανακοινωθεί το πρόγραμμα του 1996-97, αρχίζει η αναμόρφωση του Κτηρίου Κωστή Παλαμάς και, επειδή δεν διατίθεται άλλος πανεπιστημιακός χώρος, οι συναντήσεις μεταφέρονται στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, με φροντίδα του Νίκου Οικονομίδη, ο οποίος έχει εν τω μεταξύ εκλεγεί διευθυντής του Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών:

Βυζαντινό Σεμινάριο 1996-97 έως 1999-2000

Χρόνος:

*20 Νοεμβρίου 1996 έως το Πάσχα 1997
19 Νοεμβρίου 1997 έως 1η Απριλίου 1998
18 Νοεμβρίου 1998 έως 31 Μαρτίου 1999
24 Νοεμβρίου 1998 έως 19 Απριλίου 2000*

Χώρος:

*Αίθουσα συνεδριάσεων Ι.Β.Ε. Ε.Ι.Ε. /
Κτήριο του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών,
Βασ. Κων/νου 48, Αίθουσα του πέμπτου ορόφου*

Στο πλαίσιο της ήδη γνωστής ερευνητικής στόχευσης και οι επιλογές κεντρικού θέματος, όλες με ευρεία επί μέρους θεματική:

Η Πενθέκτη (εν Τρούλλω) Οικουμενική Σύνοδος.

Η μονή των Στουδίου.

Ιδεολογική και κοινωνική κρίση στο Βυζάντιο τον 14ο αι.

Η Βυζαντινή Αριστοκρατία.

Ο Βυζαντινός Πόντος.

Εργαστήρια και συντεχνίες.

Το Βυζαντινό Επίγραμμα στην ιστορία, στην τέχνη, στη ζωή.

Το 1998-99 σημειώνεται ότι *Η εξέλιξη της ακίνητης περιουσίας της μονής Πάτμου*, αποτελεί «συνέχεια παλαιότερου σεμιναρίου που αναφερόταν στην ίδρυση της μονής» – και εννοείται το σεμινάριο του 1989. Αυτή τη χρονιά, σημαντική είναι η συμβολή και της ειδικής στο θέμα καθηγήτριας Έρας Βρανούση.

Η ανακοίνωση του Σεμιναρίου το 1999-2000, εκτός της αναφοράς του νέου θέματος, *Σκευοφυλάκια και Βιβλιοθήκες*, περιλαμβάνει και διεύρυνση της οργανωτικής ομάδας, με ενίσχυση της εκπροσώπησης των δύο από τις τέσσερις ειδικότητες, της αρχαιολογίας και της φιλολογίας.

Νέες διδάσκουσες, αντιστοίχως, η καθηγήτρια Σόνια Καλοπίση-Βέρτη και η Χριστίνα Αγγελίδη, Ερευνήτρια του Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών.

Και ενώ το Σεμινάριο φαίνεται να εισέρχεται σε μια δεύτερη περίοδο, με αυτήν την ανανέωση της οργανωτικής ομάδας, ένα δυσάρεστο συμβάν σηματοδοτεί το πραγματικό τέλος της πρώτης περιόδου και γίνεται η αιτία και της μετονομασίας του Σεμιναρίου.

Το 1999-2000 κατέληξε να είναι η τελευταία χρονιά με τη συμμετοχή του Νίκου Οικονομίδη, που έφυγε στις 31 Μαΐου του 2000⁵.

* * *

⁵ Ο Ν. Οικονομίδης ετοιμαζόταν για μια τελευταία χρονιά δημιουργικής εκπαιδευτικής άδειας πριν από την τυπική στιγμή της συνταξιοδότησης από το Πανεπιστήμιο της Αθήνας και την απερίσπαστη συνέχεια άλλων δραστηριοτήτων.

Βυζαντινό Σεμινάριο 1988-2000

Συνοπτικός πίνακας

Χρόνος	Διδάσκοντες / Συντονιστές [κατά τη σειρά αναφοράς στις Ανακοινώσεις του σ.]	Θέμα	Τόπος
17-2 έως 11-5-1988, Τετάρτη 16.00-19.00	Π. Βοκοτόπουλος Α. Κομίνης Ν. Οικονομίδης	<i>Ο ποιητής του 11ου αιώνα Χριστόφορος Μυτιληναίος και η εποχή του</i>	Φιλοσοφική Σχολή Π.Α. (Ζωγράφου), αίθ. 8 - 6ου ορ.
22-2 έως αρχ. 6-1989, Τετάρτη 18.00-20.00	Π. Βοκοτόπουλος Α. Κομίνης Ν. Οικονομίδης Σ. Τρωιάνος	<i>Η ίδρυση και η οργάνωση του μοναστηριού της Πάτμου (έγγραφα, βίοι αγίων, αρχαιολογικά τεκμήρια)</i>	Κτήριο Κωστή Παλαμά Πανεπιστημίου Αθηνών, Ακαδημίας και Σίνα, αίθ. Α' ορ.
1989-1990 1/8-11-1989 έως αρχ. 4-1990, Τετάρτη 18.00-20.00	Π. Βοκοτόπουλος Α. Κομίνης Ν. Οικονομίδης Σ. Τρωιάνος	<i>Η μονή του Οσίου Λουκά και η ευρύτερη περιοχή της (9ος- 12ος αι.). Η μονή του Οσίου Λουκά είναι αυτοκρατορικό ή τοπικό δημιούργημα;</i>	Κτήριο Κωστή Παλαμά Π.Α., Ακαδημίας και Σίνα, αίθ. Α' ορ.
1990-1991 7-11-1990 έως τέλ. 3-1991	Π. Βοκοτόπουλος Α. Κομίνης Ν. Οικονομίδης Σ. Τρωιάνος	<i>Η Πενθέκτη (εν Τρούλλω) Οικουμενική Σύνοδος</i>	Κτήριο Κωστή Παλαμά Π.Α., Ακαδημίας και Σίνα, αίθ. Α' ορ.
1991-1992			
1992-1993 4-11-1992 έως Πάσχα 1993	Π. Βοκοτόπουλος Α. Κομίνης Ν. Οικονομίδης Σ. Τρωιάνος	<i>Η μονή των Στουδίου</i>	Κτήριο Κωστή Παλαμά Π.Α., Ακαδημίας και Σίνα, αίθ. Α' ορ.
1993-1994 10-11-1993 έως 14-4-1994	Π. Βοκοτόπουλος Ν. Οικονομίδης Σ. Τρωιάνος	<i>Ιδεολογική και κοινωνική κρίση στο Βυζάντιο τον 14ο αι.</i>	Κτήριο Κωστή Παλαμά Π.Α., Ακαδημίας και Σίνα, αίθ. Α' ορ.

Βυζαντινό Διεπιστημονικό Σεμινάριο «Νίκος Οικονομίδης»
25 χρόνια (1988-2013)

1994-1995 2-11-1994 έως Πάσχα 1995	Π. Βοκοτόπουλος Α. Κομίνης Ν. Οικονομίδης Σ. Τρωιάνος	<i>Η Βυζαντινή Αριστοκρατία</i>	Κτήριο Κωστή Παλαμά Π.Α., Ακαδημίας και Σίνα, αίθ. Α' ορ.
1995-1996 8/22-11-1995 έως Πάσχα 1996	Π. Βοκοτόπουλος Α. Κομίνης Ν. Οικονομίδης Σ. Τρωιάνος	<i>Ο Βυζαντινός Πόντος</i>	Κτήριο Κωστή Παλαμά Π.Α., Ακαδημίας και Σίνα, αίθ. Α' ορ.
1996-1997 20-11-1996 έως Πάσχα 1997	Π. Βοκοτόπουλος Α. Κομίνης Ν. Οικονομίδης Σ. Τρωιάνος	<i>Εργαστήρια και συντεχνίες</i>	Αίθουσα συνεδριάσεων Ινστιτούτου Βυζαντινών Ερευνών Ε.Ι.Ε. / Κτήριο Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, Βασ. Κων/νου 48, Αίθ. Ε' ορ.
1997-1998 19-11-1997 έως 1-4-1998	Π. Βοκοτόπουλος Α. Κομίνης Ν. Οικονομίδης Σ. Τρωιάνος	<i>Το Βυζαντινό Επίγραμμα στην ιστορία, στην τέχνη, στη ζωή</i>	Αίθουσα συνεδριάσεων Ι.Β.Ε. Ε.Ι.Ε. / Κτήριο Ε.Ι.Ε., Βασ. Κων/νου 48, Αίθ. Ε' ορ.
1998-1999 18-11-1998 έως 31-3-1999	Π. Βοκοτόπουλος Α. Κομίνης Ν. Οικονομίδης Σ. Τρωιάνος και Έρα Βρανούση	<i>Η εξέλιξη της ακίνητης περιουσίας της μονής Πάτμου [συν. του σεμιν. του 1989]</i>	Αίθουσα συνεδριάσεων Ι.Β.Ε. Ε.Ι.Ε. / Κτήριο Ε.Ι.Ε., Βασ. Κων/νου 48, Αίθ. Ε' ορ.
1999-2000 24-11-1998 έως 19-4-2000	Χρ. Αγγελίδη Π. Βοκοτόπουλος (ομότ.) Σ. Καλοπίση Α. Κομίνης (ομότ.) Ν. Οικονομίδης Σ. Τρωιάνος	<i>Σκευοφυλάκια και Βιβλιοθήκες</i>	Αίθουσα συνεδριάσεων Ι.Β.Ε. Ε.Ι.Ε. / Κτήριο Ε.Ι.Ε., Βασ. Κων/νου 48, Αίθ. Ε' ορ.

Κατά την πρώτη περίοδο 1988-2000, το Σεμινάριο διαμόρφωσε συγκεκριμένη ταυτότητα και απέκτησε σταθερή φήμη για τον τύπο της οργάνωσης, τη θεματική ποικιλία, που ανταποκρινόταν πάντοτε στις απαιτήσεις της προβλεπόμενης σφαιρικής θεώρησης, και τον τρόπο προσέγγισης των επί μέρους παραμέτρων, που αντιστοιχούσε σε ιδιαίτερα απαιτητική μελέτη και ερμηνεία. Έγινε, πιστεύω, αντιληπτό αυτό από τα στοιχεία των τριών πρώτων ετών, που παρουσιάστηκαν περισσότερο αναλυτικά.

Οι συμμετέχοντες αποτελούσαν κατά κάποιο τρόπο μια ερευνητική ομάδα από παλαιότερους και νεώτερους βυζαντινολόγους, αλλά και εκκολλαπτόμενους ερευνητές, που συζητούσε, συμφωνώντας ή διαφωνώντας επιστημονικά, κάθε εβδομάδα, πάνω σε προτάσεις ερμηνείας πηγών και νέες απόψεις. Προτεραιότητα στην ερμηνεία είχε ο εκάστοτε ειδικότερος από τους τακτικούς διδάσκοντες ή τους εκτάκτως προσκεκλημένους φιλολόγους, ιστορικούς, αρχαιολόγους και νομικούς, Έλληνες και ξένους. Σημαντικές ήταν και οι εκτός του κυρίως θέματος ανακοινώσεις, την παρουσίαση των οποίων πάντοτε ενθάρρυναν οι διοργανωτές.

Οι παρόντες, φοιτητές και μη, ίσως δεν έδειχναν πάντοτε ιδιαίτερη χαρά, όταν κάποια Τετάρτη στις 8 παρά 10, μόλις τελείωναν οι προγραμματισμένες παρουσιάσεις, ο Νίκος Οικονομίδης εμφάνιζε νέες φωτοτυπίες για τον σχολιασμό ενός μικρού κειμένου έως τις 8 ακριβώς, ώστε να συμπληρωθεί με ακρίβεια λεπτού το δώρο! Όλοι, όμως, ανέμεναν κάθε χρόνο, ρωτώντας με ενδιαφέρον, την έγγραφη τότε ανακοίνωση, που διανεμόταν ή έφθανε ταχυδρομικά στους ήδη πιστούς του Σεμιναρίου, οι οποίοι αυξάνονταν χρονιά με χρονιά.

Πολλοί από τους συμμετέχοντες «πτυχιούχους» ή μεταπτυχιακούς εκείνης της περιόδου και από τους τότε προσκεκλημένους ομιλητές επανέρχονται κατά καιρούς και στο σημερινό Σεμινάριο.

Δυστυχώς, όμως, άλλοι δεν είναι πλέον μαζί μας. Όπως και οι δύο από τους τέσσερεις πρώτους διδάσκοντες, ο Νίκος Οικονομίδης και ο Αθανάσιος Κομίνης⁶. Ευτυχώς, πάντοτε δραστήριοι παραμένουν ο Ακαδημαϊκός Παναγιώτης Βοκοτόπουλος και ο Ομότιμος Καθηγητής Σπύρος Τρωιάνος.

⁶ Ο Α. Κομίνης είχε αποσυρθεί ήδη από ετών, όταν απεβίωσε στις 3-2-2006.

Βλέπετε παρόντα τον κύριο Βοκοτόπουλο.

Και σε φωτογραφία τον κ. Τρωιάνο⁷, ο οποίος, παρά την επιθυμία του να είναι σήμερα παρών, δυστυχώς απουσιάζει για επιστημονικούς λόγους:

*Διοργανωτές του Σεμιναρίου
1988-2000*

Βυζαντινή Αρχαιολογία 1988-2000

➤ *Παναγιώτης Βοκοτόπουλος
30-5-2013*

➤ *Η προϊστορία ενός Φροντιστηρίου.*

*Διοργανωτές του Σεμιναρίου
1988-2000*

Ιστορία Δικαίου 1989-2000

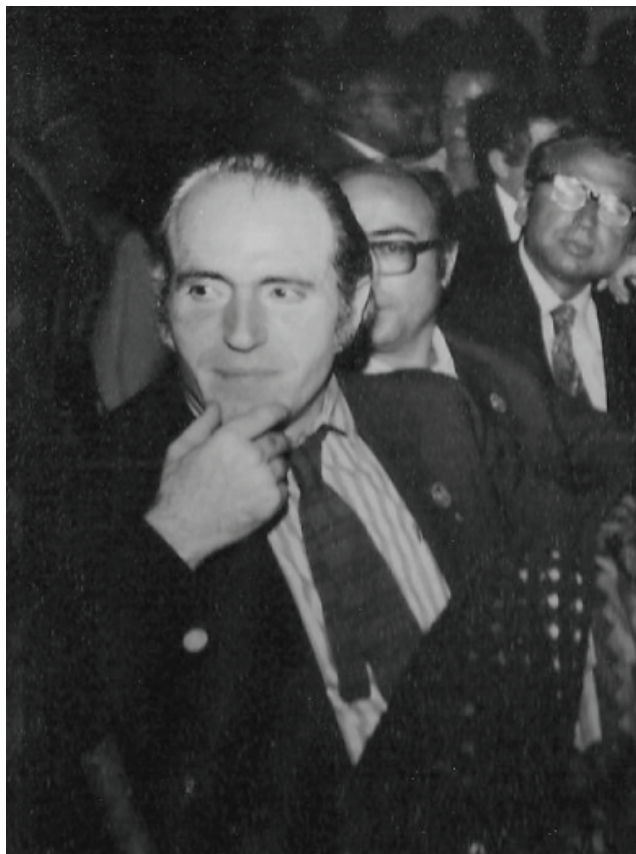
➤ *Σπύρος Τρωιάνος (2005)*

⁷ Από την 6η Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ελλάδος και Κύπρου, Αθήνα, Σεπτ. 2005.

Ας θυμηθούμε και τους δύο που δεν είναι πλέον μαζί μας, από φωτογραφίες παλαιότερες της ίδρυσης του Σεμιναρίου (1976):

Διοργανωτές του Σεμιναρίου
1988-2000
Βυζαντινή Φιλολογία 1988-2000
➤ Αθανάσιος Κομίνης

Διοργανωτές του Σεμιναρίου
1988-2000
Βυζαντινή Βυζαντινή Ιστορία
1988-2000
➤ Νίκος Οικονομίδης

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΤΣΑ ΜΑΝΙΑΤΗ-ΚΟΚΚΙΝΗ
Επικ. Καθηγήτρια Βυζαντινής Ιστορίας

**«Βυζαντινό Διεπιστημονικό Σεμινάριο
‘Νίκος Οικονομίδης’» 2000-2013.
Συνέχεια και εξέλιξη
μετά τον αιφνίδιο θάνατο του ιδρυτή.**

Ο αιφνίδιος θάνατος του Νίκου Οικονομίδη στις 31 Μαΐου του 2000 αποτέλεσε μια βαθιά τομή στις εξελίξεις του βυζαντινού διατμηματικού μεταπτυχιακού Σεμιναρίου. Ωστόσο ήδη από την προηγούμενη χρονιά, ο Οικονομίδης βλέποντας ότι ο ίδιος και οι συνιδρυτές του Σεμιναρίου πλησίαζαν το όριο της συνταξιοδότησης, είχε μεριμνήσει για τη συνέχεια, ορίζοντας ‘διαδόχους’ των μελών της παλαιάς γενιάς. Έτσι, σε ένα μεταβατικό στάδιο, τις πρώτες δύο-τρεις χρονιές, το Σεμινάριο, που με ομόφωνη απόφαση του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ονομάστηκε στη μνήμη του Σεμιναρίου ‘Νίκος Οικονομίδης’, λειτούργησε με σχετικά μεγάλο αριθμό συντονιστών που εκπροσωπούσαν την πρώτη και δεύτερη γενιά, με προεξάρχοντα τον καθηγητή Σπύρο Τρωϊάνο.

Από το 2003-2004, οι νομικοί και φιλόλογοι συντονιστές αποσύρθηκαν και οι διδάσκοντες περιορίστηκαν στους κλάδους της Ιστορίας και Αρχαιολογίας. Το συντονισμό ανέλαβε ο καθηγητής της Βυζαντινής Ιστορίας Ευάγγελος Χρυσός, επί τρία συνεχόμενα χρόνια, μαζί με την τότε επίκουρη καθηγήτρια Αθηνά Κόλια-Δερμιτζάκη από την πλευρά των ιστορικών. Στη συνέχεια τον επιστημονικό κλάδο της ιστορίας εκπροσώπησε για δύο χρόνια η τότε αναπληρώτρια καθηγήτρια Βαρβάρα Κουταβά-Δεληβοριά, και μετά εναλλάχθηκαν οι κυρίες Κόλια-Δερμιτζάκη και Μανιάτη-Κοκκίνη. Από το 2008 επανήλθε η συνεργασία με φιλόλογο και μάλιστα προερχόμενο από το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (Ε.Ι.Ε.), με τους διευθυντές ερευνών Χριστίνα Αγγελίδη αρχικά και Στέλιο Λαμπάκη στη συνέχεια ως συνεργάτες. Το Ε.Ι.Ε. προσφέρει μάλιστα σταθερά χώρο φιλοξενίας κατά τα τελευταία χρόνια. Τον νομικό κλάδο εκπροσώπωσε ανεπίσημα αλλά τακτικά, σταθερά και ενεργά ο αείμνηστος Κώστας Πιτσάκης (1944-2012), καθηγητής της Ιστορίας του Βυζαντινού και Μεταβυζαντινού Δικαίου στη Νομική Σχολή του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.

Συνεχής από το 2000 ήταν η συμμετοχή της υπογράφουσας από την πλευρά της Βυζαντινής Αρχαιολογίας.

Σεμινάριο 'Νίκος Οικονομίδης' 2000-2013

Συνοπτικός Πίνακας

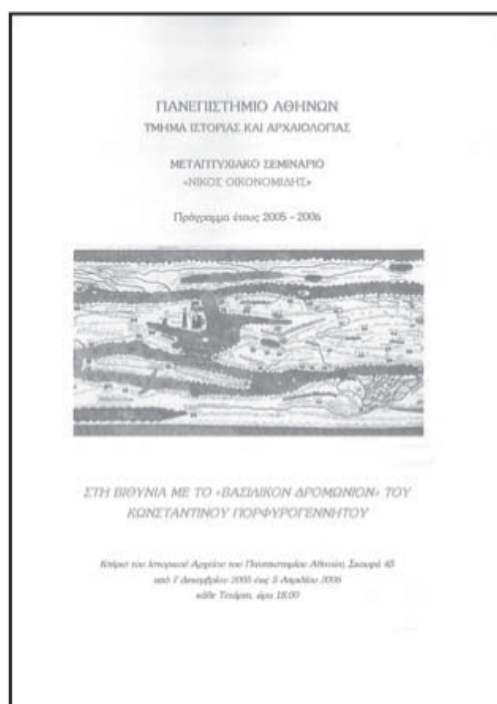
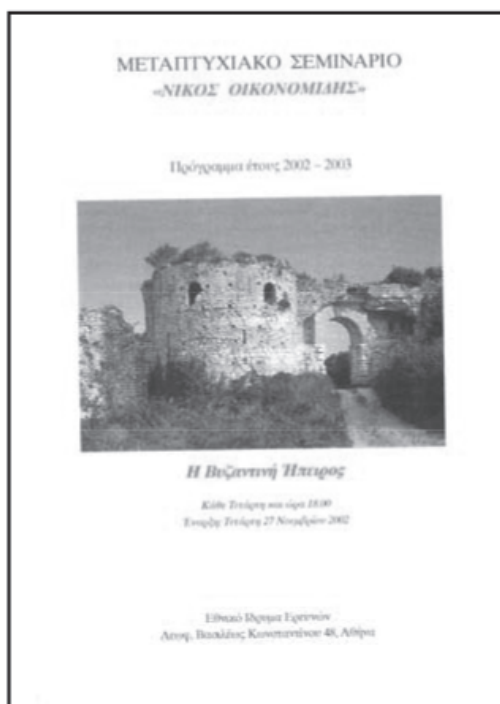
Έτος	Διδάσκοντες / Συντονιστές	Θέμα	Τόπος	Ημερίδα - Εκδρομή
2000-2001	Χρ. Αγγελίδη Π. Βοκοτόπουλος (ομότ.) Σ. Καλοπίση-Βέρτη Α. Κομίνης (ομότ.) Ε. Παπαγιάννη Σπ. Τρωϊάνος και Ευ. Χρυσός	<i>Ο Θεόδωρος Βαλσαμών και το δεύτερο μισό του 18^{ου} αιώνα</i>	Ε.Ι.Ε., 5ος όροφος	
2001-2002	Χρ. Αγγελίδη Π. Βοκοτόπουλος (ομότ.) Σ. Καλοπίση-Βέρτη Α. Κομίνης (ομότ.) Φλ. Ευαγγελάτου-Νοταρά Ε. Παπαγιάννη Σπ. Τρωϊάνος (ομότ.) και Ευ. Χρυσός	<i>Η βυζαντινή Αχρίδα</i>	Ε.Ι.Ε., 5ος όροφος	Πενθήμερη εκπαιδευτική εκδρομή , 25-29 Απριλίου 2002, στην Αχρίδα, Kurbinovo, Πρίλαπο και Πρέσπα. Σύνταξη οδηγού με τα βασικά μνημεία (κατόψεις και βιβλιογραφία).
2002-2003	Ευ. Χρυσός Σ. Καλοπίση-Βέρτη με τη συμμετοχή των Σπ. Τρωϊάνου (ομότ.) Φλ. Ευαγγελάτου-Νοταρά και Χρ. Αγγελίδη (Ι.Β.Ε./Ε.Ι.Ε.)	<i>Η βυζαντινή Ήπειρος</i>	Ε.Ι.Ε., αίθουσα ισογείου	

2003-2004	Ευ. Χρυσός Σ. Καλοπίση-Βέρτη και Α. Κόλια- Δερμιτζάκη	<i>Η Τέταρτη Σταυροφορία</i>	Ε.Ι.Ε., αίθουσα ισογείου	
2004-2005	Ευ. Χρυσός Σ. Καλοπίση-Βέρτη και Α. Κόλια- Δερμιτζάκη	<i>Το Ιερόν Παλάτιον</i>	Ε.Ι.Ε., αίθουσα ισογείου	Ημερίδα 9 Απριλίου 2005. Πενθήμερη εκπαιδευτική εκδρομή στην Κωνσταντινούπολη, 13-18 Απριλίου 2005. Σύνταξη οδηγού με τα βασικά μνημεία (κατόψεις και βιβλιογραφία).
2005-2006	Β. Κουταβά- Δεληβοριά και Σ. Καλοπίση-Βέρτη	<i>Στη Βιθυνία με το «βασιλικόν δρομώνιον» του Κωνσταντίνου Πορφυρογέννητου</i>	Ιστορικό Αρχείο Ε.Κ.Π.Α. Σκουφά 45	
2006-2007	Β. Κουταβά- Δεληβοριά και Σ. Καλοπίση-Βέρτη	<i>Επαγγέλματα και επαγγελματίες στο Βυζάντιο</i>	Ιστορικό Αρχείο Ε.Κ.Π.Α. Σκουφά 45	
2007-2008	Δεν πραγματοποιήθηκε			
2008-2009	Α. Κόλια- Δερμιτζάκη και Σ. Καλοπίση-Βέρτη σε συνεργασία με Χρ. Αγγελίδη (Ι.Β.Ε/Ε.Ι.Ε)	<i>Το Βυζάντιο τον 11ο αι.: Εποχή κοινωνικών αλλαγών, εδαφικών ανακατατάξεων και άνθησης του πνευματικού βίου και της τέχνης</i>	Ε.Ι.Ε., αίθουσα ισογείου	Ημερίδα και τριήμερη εκπαιδευτική εκδρομή στη Χίο 10-12 Απριλίου 2009. Σύνταξη οδηγού με τα βασικά μνημεία (κατόψεις και βιβλιογραφία).
2009-2010	Τρ. Μανιάτη- Κοκκίνη και Σ. Καλοπίση-Βέρτη σε συνεργασία με Χρ. Αγγελίδη (Ι.Β.Ε/Ε.Ι.Ε)	<i>Το Βυζάντιο τον 14ο αι.: Συρρίκνωση και εξέλιξη, αντιπαλότητες και ακτινοβολία</i>	Ε.Ι.Ε., αίθουσα ισογείου	Ημερίδα 29 Απριλίου 2010

2010-2011	Δεν πραγματοποιήθηκε			
2011-2012	Α. Κόλια-Δερμιτζάκη και Σ. Καλοπίση-Βέρτη σε συνεργασία με Στ. Λαμπάκη (I.B.E/E.I.E)	<i>Η περίοδος των Μακεδόνων (877-1056): Εποχή κρατικής και εκκλησιαστικής ανασυγκρότησης πολιτικής και πνευματικής ακμής και ακτινοβολίας</i>	Ε.Ι.Ε., αίθουσα ισογείου	Διημερίδα 29-30 Μαρτίου 2012
2012-2013	Τρ. Μανιάτη-Κοκκίνη και Σ. Καλοπίση-Βέρτη (ομότ.) σε συνεργασία με Στ. Λαμπάκη (I.B.E/E.I.E)	<i>Ο «βυζαντινός χώρος» κατά τον 13ο αι.: Διαμελισμός και ανακατανομή, απώλεια και ανάκτηση</i>	Ε.Ι.Ε., αίθουσα ισογείου	Ημερίδα 30 Μαΐου 2013 και επετειακή εκδήλωση για τα 25 χρόνια από την έναρξη του σεμιναρίου.

Η θεματολογία του Σεμιναρίου περιέλαβε:

- γεωγραφικές ενότητες, όπως η βυζαντινή Αχρίδα, η Ήπειρος, η Βιθυνία,

- χρονικές περιόδους, όπως η εποχή των Μακεδόνων, ο 11ος, ο 13ος, ο 14ος αιώνας

Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας/Πανεπιστήμιο Αθηνών
Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών/Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Διεπιστημονικό Μεταπτυχιακό Σεμινάριο
«Νίκος Οικονομίδης»

Ακαδημαϊκό Έτος 2011-2012

*Η περίοδος των Μακεδόνων (867-1056):
εποχή κρατικής και εκκλησιαστικής ανασυγκρότησης, πολιτικής
και αντιστατικής ακμής και ακτινοβολίας*

Κάθε Τετάρτη, από 23 Νοεμβρίου 2011 έως 29 Μαρτίου 2012, ώρα 6.00-8.00 π.μ.,
στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (αίθουσα σεμιναρίων, ισόγειο)
Λεωκ. Βουλάρη, Κωνσταντίνου 48

Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας/ Πανεπιστήμιο Αθηνών
Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Διεπιστημονικό Μεταπτυχιακό Σεμινάριο
«Νίκος Οικονομίδης»

Ακαδημαϊκό έτος 2008-2009

*Το Βυζάντιο τον 11ο αιώνα: Εποχή κοινωνικών αλλαγών,
οδηγικών ανακατατάξεων και άνθησης του νεοκλασικού
βίου και της τέχνης*

Κάθε Τετάρτη, από 3 Δεκεμβρίου 2008 έως 8 Απριλίου, ώρα 6.00-8.00 π.μ.,
στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (αίθουσα σεμιναρίων, ισόγειο)
Λεωκάρης, Βουλάρη, Κωνσταντίνου 48

Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας/ Πανεπιστήμιο Αθηνών
Ινστιτούτο Ιστοριικών Ερευνών/ Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Διεπιστημονικό Μεταπτυχιακό Σεμινάριο
«Νίκος Οικονομίδης»

Ακαδημαϊκό έτος 2012-2013

*Ο «βυζαντινός χώρος» κατά τον 13ο αι.:
Διαμελισμός και ανακατανομή,
αλώσει και ανόικτηση (1204-1282)*

Από 28 Νοεμβρίου 2012 έως 17 Απριλίου 2013, Τετάρτη, 18.00-20.00,
στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (αίθουσα σεμιναρίων, ισόγειο)
Λεωκ. Βουλάρη, Κωνσταντίνου 48

Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας/ Πανεπιστήμιο Αθηνών
Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Διεπιστημονικό Μεταπτυχιακό Σεμινάριο
«Νίκος Οικονομίδης»

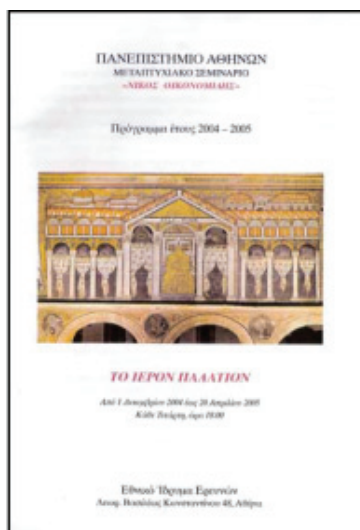
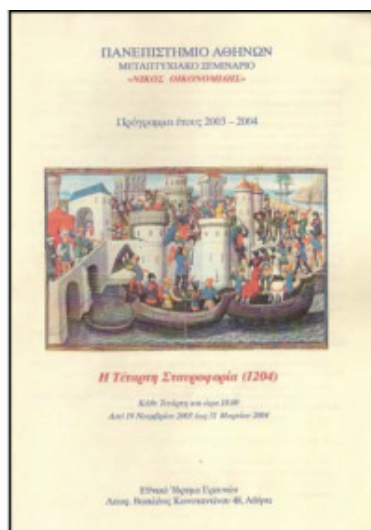
Ακαδημαϊκό έτος 2009-2010

*Το Βυζάντιο τον 14ο αιώνα:
σηφραίνωση και εξόλιξη,
αντεπιδόσεις και ακτινοβολία*

Από 25 Νοεμβρίου 2009 έως 17 Μαρτίου 2010, Τετάρτη, 6.00-8.00π.μ.,
στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (αίθουσα σεμιναρίων, ισόγειο)
Λεωκάρης, Βουλάρη, Κωνσταντίνου 48

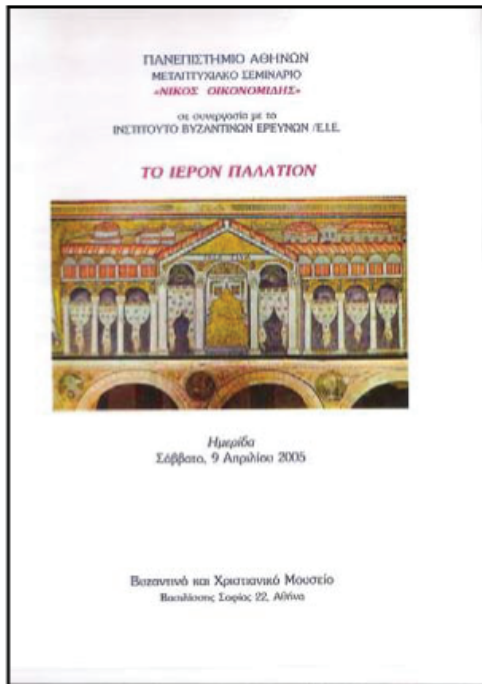
• άλλα θέματα, τα οποία προσφέρονταν για διεπιστημονική διερεύνηση και διδασκαλία, όπως η Τέταρτη Σταυροφορία, στο σεμινάριο του 2004 με αφορμή τα 800 χρόνια από την πραγματοποίησή της, το Ιερόν Παλάτιον, Επαγγέλματα και Επαγγελματίες στο Βυζάντιο.

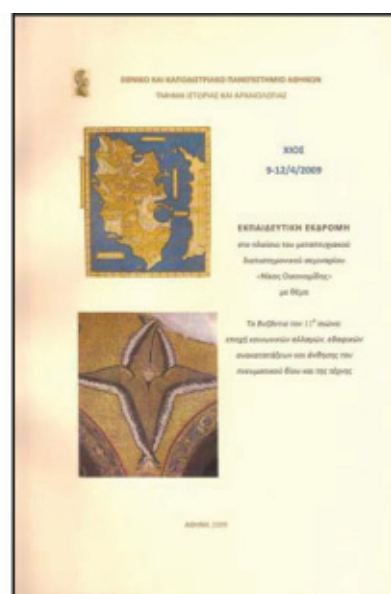
Μεθοδολογικά, σε σχέση με την εποχή του Νίκου Οικονομίδη, διατηρήθηκε ο διεπιστημονικός χαρακτήρας του μαθήματος, ιδέα πρωτοποριακή για την εποχή της ίδρυσης του Σεμιναρίου και για τα τότε ελληνικά δεδομένα, αυτονόητη ίσως σήμερα. Σταδιακά επήλθαν ωστόσο ορισμένες αλλαγές. Καταρχάς, καθιερώθηκαν οι γενικές εναρκτήριες εισηγήσεις από τους διδάσκοντες και των τριών κλάδων -Ιστορίας, Φιλολογίας και Αρχαιολογίας- με σκοπό να προσφερθεί στους φοιτητές ένα γενικό πλαίσιο για το εκάστοτε θέμα και μία εισαγωγή στην προβληματική των ζητημάτων και στην ιστορία της σχετικής έρευνας. Επίσης, το Σεμινάριο εμπλουτίστηκε με μεγάλο αριθμό εισηγήσεων από ερευνητές προερχόμενους από το Πανεπιστήμιο Αθηνών αλλά και από τα άλλα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας, από το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και άλλα ερευνητικά κέντρα, όπως της Ακαδημίας Αθηνών, από την Αρχαιολογική Υπηρεσία και από τα Μουσεία. Σημαντική ήταν πάντα και η συμμετοχή αξιόλογων ξένων συναδέλφων από εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα της Ευρώπης και της Αμερικής που κατά καιρούς έτυχε να βρίσκονται στην Αθήνα για άλλους λόγους και προσκλήθηκαν από τους διοργανωτές του Σεμιναρίου να δώσουν ένα μάθημα-διάλεξη στο πλαίσιο του Σεμιναρίου.

Θετική υπήρξε όλα αυτά τα χρόνια η ανταπόκριση του κοινού. Σαράντα έως εξήντα άτομα -μεταπτυχιακοί φοιτητές νέοι και παλαιοί, ευάριθμοι προπτυχιακοί καθώς και πολλοί συνάδελφοι- τίμησαν το Σεμινάριο σε κάθε καθιερωμένη συνάντηση, πάντα Τετάρτη απόγευμα, με την παρουσία τους και συνέβαλαν ουσιαστικά στις συζητήσεις.

Η ευρύτατη συμμετοχή μας οδήγησε στη διοργάνωση ημερίδων πάνω στο θέμα του εκάστοτε Σεμιναρίου στο τέλος της χρονιάς, στις οποίες παρουσιάζονταν αφενός οι εισηγήσεις των συναδέλφων ερευνητών που δεν είχε καταστεί δυνατόν να ενταχθούν στο πλαίσιο των κανονικών μαθημάτων, αφετέρου, σε συνοπτική μορφή, οι εργασίες των φοιτητών που συμμετείχαν στο Σεμινάριο.

Η διοργάνωση πολυήμερων εκπαιδευτικών εκδρομών, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, εμπλούτισαν την εκπαιδευτική διαδικασία. Πραγματοποιήθηκαν εκδρομές στην Αχρίδα και τα περίχωρά της το 2002, στην Κωνσταντινούπολη το 2005 και στη Χίο το 2009. Με αφορμή τις εκδρομές εκπονήθηκε κάθε φορά, με την καθοριστική συμβολή των φοιτητών, ένα ενημερωτικό φυλλάδιο-οδηγός με συνοπτικές πληροφορίες για τα βασικότερα μνημεία, με χάρτες, σχεδιαγράμματα, κατόψεις και τη βασική βιβλιογραφία, στοιχεία που αποδείχτηκαν πολύ χρήσιμα κατά τη διάρκεια της επίσκεψης στους αρχαιολογικούς χώρους.

Ευχαριστούμε θερμά όλους, συναδέλφους και φοιτητές, όσοι συμμετείχαν στο Σεμινάριο 'Νίκος Οικονομίδης' τα τελευταία χρόνια για την παρουσία και τη συμβολή τους στη διατήρηση αυτού του θεσμού συνεχίζοντας το πνεύμα των διοργανωτών της πρώτης γενιάς και τιμώντας τον κύριο εμπνευστή του, τον Νίκο Οικονομίδα, που αύριο συμπληρώνονται 13 χρόνια από τότε που έφυγε από τη ζωή.

ΣΟΦΙΑ ΚΑΛΟΠΙΣΗ-ΒΕΡΤΗ
Ομότιμη Καθηγήτρια
Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης

Επίμετρο

**Βυζαντινό Διεπιστημονικό Σεμινάριο
'Νίκος Οικονομίδης'
2013-2014 έως 2017-2018**

2013-2014

Συντονιστές / Διδάσκοντες: Αθηνά Κόλια-Δερμιτζάκη, Σοφία Καλοπίση-Βέρτη
σε συνεργασία με τον Στ. Λαμπάκη

Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας/Πανεπιστήμιο Αθηνών
Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών/Τομέας Βυζαντινών Ερευνών/Ε.Ι.Ε.

Διεπιστημονικό Μεταπτυχιακό Σεμινάριο

«Νίκος Οικονομίδης»

Ακαδημαϊκό Έτος 2013-2014

*Το Βυζάντιο μεταξύ Ανατολής και Δύσης
κατά την περίοδο των Κομνηνών και των Αγγέλων (1081-1204)*

Κάθε Τετάρτη, από 5 Φεβρουαρίου έως 4 Ιουνίου 2014, ώρα 6.00-8.00μ.μ.,

στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (αίθουσα σεμιναρίων, ισόγειο)

Λεωφ. Βασιλέως Κωνσταντίνου 48

2014-2015

Συντονιστές / Διδάσκοντες: Αθηνά Κόλια-Δερμιτζάκη, Σοφία Καλοπίση-Βέρτη
σε συνεργασία με τον Στ. Λαμπάκη

Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας/Πανεπιστήμιο Αθηνών
Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών/Τομέας Βυζαντινών Ερευνών/ΕΙ.Ε.

Διεπιστημονικό Μεταπτυχιακό Σεμινάριο
«Νίκος Οικονομίδης»

Ακαδημαϊκό Έτος 2014-2015

Από τον Αναστάσιο Α' στον Μαυρίκιο

Συνέχεια της παράδοσης και ανανέωση κατά τον 6ο αιώνα

Ημερίδα

Πέμπτη 11 Ιουνίου

Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (αίθουσα σεμιναρίων, ισόγειο)

Λεωφ. Βασιλέως Κωνσταντίνου 48

2015-2016

Συντονιστές / Διδάσκοντες: Αθηνά Κόλια-Δερμιτζάκη, Σοφία Καλοπίση-Βέρτη
σε συνεργασία με τον Στ. Λαμπάκη

Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας/Πανεπιστήμιο Αθηνών
Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών/Τομέας Βυζαντινών Ερευνών/Ε.Ι.Ε.

Διεπιστημονικό Μεταπτυχιακό Σεμινάριο

«Νίκος Οικονομίδης»

Ακαδημαϊκό Έτος 2015-2016

*Βυζαντινή Θεσσαλονίκη: σταθμοί στην ιστορία, κοινωνία και
καθημερινότητα, πνευματική ζωή, τέχνη και ακτινοβολία*

Κάθε Τετάρτη, από 3 Φεβρουαρίου έως 11 Μαΐου 2016, ώρα 6.00-8.00 μ.μ.,

στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (αίθουσα σεμιναρίων, ισόγειο)

Λεωφ. Βασιλέως Κωνσταντίνου 48

2016-2017

Συντονιστές / Διδάσκοντες: Ειρήνη Χρήστου, Σοφία Καλοπίση-Βέρτη
σε συνεργασία με τον Στ. Λαμπάκη

Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών / Τομέας Βυζαντινών Ερευνών
Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Διεπιστημονικό Μεταπτυχιακό Σεμινάριο
«Νίκος Οικονομίδης»
Ακαδημαϊκό Έτος 2016-2017

7ος-9ος αιώνες (610-867):
Περίοδος κρίσης και ζυμώσεων,
ανασυγκρότησης και αναμόρφωσης

Κάθε Τετάρτη, από 1 Φεβρουαρίου έως 17 Μαΐου 2017, ώρα 6.00-8.00 μ.μ.,
στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (αίθουσα σεμιναρίων, ισόγειο)
Λεωφ. Βασιλέως Κωνσταντίνου 48

2017-2018

Συντονιστές / Διδάσκοντες: Τριανταφυλλίτσα Μανιάτη-Κοκκίνη,
Σοφία Καλοπίση-Βέρτη σε συνεργασία με τον Στ. Λαμπάκη

Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας
του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών
του Εθνικού Ίδρυματος Ερευνών

**Διεπιστημονικό Μεταπτυχιακό Σεμινάριο
«Νίκος Οικονομίδης»**

Ακαδημαϊκό έτος 2017-2018

**Νησιά του Αιγαίου από τα μέσα του 10ου έως τα
μέσα του 15ου αι.
Εσωστρέφεια και εξωστρέφεια,
βυζαντινή παράδοση και νέες επιδράσεις.**

Από 7 Φεβρουαρίου έως 9 Μαΐου 2018

Τετάρτη, 18.00-20.00
στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (αίθουσα σεμιναρίων, ισόγειο)
Λεωφ. Βασιλείας Κωνσταντίνου 48

Τις εργασίες συντονίζουν οι:
Τριανταφυλλίτσα Μανιάτη-Κοκκίνη &
Σοφία Καλοπίση-Βέρτη
(Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας / Ε.Κ.Π.Α.)
σε συνεργασία με τον Στυλιανό Λαμπάκη
(Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών / Ε.Ι.Ε.)

Στους εισηγητές περιλαμβάνονται (πέραν των συντονιστών):
Π. Κονόρας, Μ. Κωνσταντουδάκη-Κιτρομηλίδου, Σ. Λεντάρη,
Σ. Μεργιαλή-Σαρά, Κ. Μπορδάρη, Μ. Ντούρου-Ηλιοπούλου, Γ. Πάλλης,
Μ. Παναγιωτίδη, Ελ. Παπαγιάννη (Ε.Κ.Π.Α.),
Π. Κατσώνη, Α. Σταυρίδου-Ζαφράκα (Α.Π.Θ.),
Ε. Σογκέλλου (Παν. Ιωαννίνων), Β. Φωσκόλου (Παν. Κρήτης),
Η. Γιαρένης, Δ. Τσογκαράκης (Ιόνιο Παν.),
Χ. Γάσπαρης, Μ. Γερολυμάτου, Α. Γιαγκάκη, Μ. Κουμμενούδη (Ε.Ι.Ε.),
Χρ. Μαλιτζό (Α.Α.), Α. Δρανδάκη (Μ. Μπενάκη),
Δ. Αθανασούλης, Ά-Μ. Κάδαγλη, Α. Κατσώνη, Κ. Κεφαλά, Μ. Σγάλα
(Ε.Β.Α./Υ.Π.Π.Ο.Α.),
Ι. Μπίθα (Κ.Ε.Β.Μ.Τ./Α.Α.), Κλ. Αολανίδης (ΜΔρ Παν. Πατρών)